

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Feria III. nativitatis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

nomine Domini. His verbis Christus Judæis & omnibus contemptoribus gratia, visionis suæ privationem interminatur.

1. *In vita presente*, ubi videmus eum in speculo verbi, 1. Cor. 13. v. 12. hoc subtrahit aspernantibus, Amos 8. v. 11. Deut. 28. v. 29. Matth. 21. v. 43. Act. 18. v. 46. *da hefst es: Vx* illis ubi ego discessero. Os. 9. v. 12.

2. *In vita sequente*. Ibi videbunt eum beati à facie ad faciem, 1. Cor. 13. v. 12. sicut est, 1. Joh. 3. vers. 2. hæc summa erit felicitas,

Joh. 16. v. 22. Tyranni verò & persecutores piorum in hoc mundo à facie ipsius gratiosa præcipitabuntur in lacum infernalem, ubi non Deum & beatos Angelos, sed Diabolum in forma terribili videbunt, & clamabunt: ò colles cadite super nos, ò montes abscondite nos à facie sedentis super thronum, & ab ira agni, quoniam venit dies magnus iræ ejus, & quis poterit stare? Apoc. 6. v. 16. 17.

Feria III. Nativitatis.

Evangelium Joh. 21. v. 20. 25.

ZAch. 1. v. 8. Christus apparet in equo ruffo, quem sequebantur adhuc multi equites, ruffis, puniceis & albis equis infidentes. Per equitatum illum nihil aliud, quàm regni Christi conditio nobis adumbratur. Quemadmodum enim ipse sedet in equo ruffo, quo passio ipsius significatur, Gen. 49. v. 11. Esai. 63. vers. 1. ita omnes qui ipsum sequi volunt, per tribulationes, imagini ejus conformari oportet, Rom. 8. v. 29. Matth. 16. v. 24.

Sed Crux & tribulatio non omnibus una est. Quidam sequuntur eum *in equis ruffis*, ut sancti martyres, quidam *in equis puniceis*, ut Elias & multi alii Confessores Evangelii, qui licet sanguinem & vitam non effuderunt, exilia tamen & multas persecutiones perpessi sunt, de quibus Paulus, 1. Cor. 4. v. 11. quidam *in equis albis*, & horum parvus est numerus, qui sine martyrio & persecutione publica Christum sequuntur, domesticâ verò & privatâ cruce non carent, aliâs spurii & non filii essent, Ebr. 12. v. 8.

Quia igitur regnum Christi est regnum Crucis, non immeritò sancta mater Ecclesia statim à nativitate conditionem ejus considerat, & feriâ 2. Stephanum in equo ruffo, feriâ 3. autem S. Johannem Evangelistam in equo puniceo producit.

Videbimus Evangelium, & duo potissimum excerpemus *γυμνισματα*, quæ omnes ii, qui Regis hujus recens nati subditos seproficientur, observare debent.

Primum est *Sequela*.

Alterum *Cautele*. J.J.

EXEGETIS.

Domine Jesu, exclamabat olim D. Bernardus, omnes volunt venire ad te, sed nemo sequi. Vetus hæc querela est omnium Prophetarum. Hinc Christus ad Petrum in prælecto Evangelio, Petre, inquit, sequere me, quam etiam vocem ad nos pertinere arbitrabimur. Christus enim in vita & morte nobis exemplum reliquit, ut sequeremur ipsius

ipſius veſtigia, 1. Petr. 2. v. 21. Sequimini igitur ō mei præcurſorem veſtrum Chriſtum

1. *Properè.* Quàmprimùm clamat: ſequere me, nolite differre pœnitentiam veſtram, Pf. 95. v. 8. quære Dominum in juventute, ut Iofias, 2. Chron. 34. v. 3. maledictus enim qui florem juventutis Diabolo, feces autem ſenectutis Deo conſecrat. Hinc Sirach. c. 5. v. 8. non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem, ſubitò enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ diſperdet te. Jam habetis infantem recens natum in præſepio. O igitur oſculamini filium, Pfal. 2. v. 12.

2. *Promptè, willig und mit Frewden/* Petrus ad martyrium vocabatur, hoc ſenſu, ut Theophylactus exponit: Crucifixus ſum, ſequaris & tu per eadem veſtigia. Si ruſſum tibi equum adducit, & ad martyrium te vocat, ſequere prompto animo, & cum Polycarpo tyrannis inſulta: Occideris me, beaveris me. Nam qui vitam perdiderit, ſervabit eam, inquit Salvator Matth. 10. v. 39.

Si puniceo equo te vocat, ſequere prompto animo, & Lutheri apophthegma tibi in ſolatum applica: Si terra nos non capit, cœlum capiet; nam in domo patris mei ſunt multæ manſiones, Ioh. 14. v. 2.

Sin verò equo albo te inſidere juber, ſequere itidem prompto animo, & gratias age Salvatori tuo, quod modicè te caſtigat, ne tibi videaris innoxius, Ier. 30. v. 11. Si enim voluntas prompta eſt, accepta eſt, inquit Paulus 2. Corinth. 8. v. 12.

3. *Cautè.* Sequere me, inquit Chriſtus ad Petrum. Hoc tibi etiam dictum puta.

Non ſequere *mundum*, quando clamat Sap. 2. v. 6. Venite & fruamur bonis &c. Nā mundus in maligno poſitus eſt. Ioh. 5. v. 19.

Non ſequere *Diabolum*, quando tibi oſtendit regna mundi, & dicit: hæc omnia tibi dabo, Matth. 4. v. 9. nam Spiritus mendax eſt, 1. Reg. 22. v. 22.

Non ſequere *Carnis concupiſcentias*, quæ militant adverſus animam, 1. Pet. 2. v. 11.

Non ſequere *rationem*, quando illa in rebus fidei probabilibus argumentis à recto tramite deſlectit, nam cœca eſt, Eph. 4. v. 18. & non intelligit, quæ ſunt Spiritus Dei. 1. Cor. 2. v. 14.

Non ſequere *Papam aut Concilia*, quando ſine Scripturarum fundamento aliquid decernunt, nam omnis homo mendax, Pfal. 116. v. 11.

Chriſtus eſt via, veritas & vita, qui ipſum ſequitur non errat, Ioh. 14. v. 6. eſt lux vera, qui ipſum ſequitur, non ambulat in tenebris. Joh. 8. v. 12. eſt petra ſalutis, qui ipſum ſequitur, in deſerto non peribit, ſed ad cœleſtem patriam tutus pertranſibit, 1. Cor. 10. v. 4.

4. *Purè.* Non reſpiciendum cum Petro, ſed rectà progrediendum eſt. Qui enim manum admovet aratro, & reſpicit poſtea, non aptus eſt regno Dei, inquit Chriſtus Luc. 9. v. 62.

In regno Chriſti omnia parva ſunt et vilia. Infans jacet in præſepio, paſtores gaudent de nativitate ipſius, Herodes verò et Pontifices imò tota Hieroſolyma perturbantur. Hinc multi ſcandalizantur, et reſpiciunt cum uxore Lothi, Gen. 19. v. 26. & Iſraelitis, Num. 11. v. 5.

Vide ne offendaris. Nam regnum Chriſti non eſt de hoc mundo, Joh. 18. v. 36. Ergò ſurſum corda, Col. 3. v. 1. obliſcamur quæ retrò ſunt, & ad ea quæ priora ſunt extendamur cum Paulo, Phil. 3. v. 13.

5. *Piè,* Hic Petrus invidet Johanni, quod

quod nullum ipsi Christus martyrium prædicat. Domine inquit, quod autem hic patitur, propter nomē tuum, egone solustam crudeli morte afficiar? Invidia Petri adhuc grassatur in Ecclesia, multi enim felicitate proximi offenduntur, & contra Deum murmurant, Job. 21. vers. 7. Psalm. 73. v. 3. Jer. 12. v. 1. Sed quid iudicas proximum? Tu potius ambula in vocatione quā vocatus es, 1. Cor. 7. v. 17. & crucem sine invidia perfer, quam tibi Christus immittit, proximus absque tribulatione non manebit. Nam dimensum est ab æterno, quantum unusquisque pati debet, Act. 9. v. 16. Psalm. 75. v. 9.

6. *Firmè*, ad mortem usque, exemplo Petri, qui morte crucifixionis Deum glorificavit, ut Christus ipsi prædixerat. Nam qui fidelis est usque ad mortem, huic Christus aliquando coronam vitæ imponet, Ap. 2. v. 10. sequetur ipsum in gloria, Apoc. 14. v. 4. & societatem habebit cum Patre & Filio, 1. Joh. 1. v. 3.

De Secundo.

Fuit sequela, sequitur *Cantela*, quam adhibere debent omnes verè Christiani.

I. *Ratione proximi*, ne felicitatem suam ipsi invident, quod certè diabolicum vitium est, cuius invidia mors intravit in mundum, Sap. 2. v. 24. & longè latèq; per omnes status grassatur, Eccl. 4. v. 4. sed contrariatur Christianæ charitati, quæ non invidet, 1. Cor. 13. v. 4. & omnium malorum causa est. Ubi enim invidia & contentio est, ibi sequitur πᾶν φαυλὸν πρᾶγμα, Jac. 3. v. 16.

II. *Ratione sui*, ut vitent curiositatem

1. *In Theologicis*, ubi quidam inveniuntur, qui scrupulosis quæstionibus se ma-

cerant, vel etiam extra, præter & contra ea quæ nobis in scripturis manifestata sunt, altiora investigare præsumunt, & interim nucleum verbi revelati fastidiunt. Sed altiora non quæras, Sir. 3. v. 22. quid ad te, quod in scripturis non revelatum est? sequere me, inquit Christus ad Petrum. Habes Mosen & Prophetas, Luc. 16. v. 29. Scrutare has Scripturas, quæ ad hunc finem exaratae sunt, ut haberes vitam æternam, Johan. 20. v. 31. non est tuum nosse tempora vel momenta, quæ Pater in sua potestate posuit, Act. 1. v. 7. Hinc August. Compescat se humana temeritas, & id quod non est non quærat, ne illud quod est, non inueniat. Hæ sunt quæstiones profanæ, 2. Tim. 2. v. 16. inutiles, 1. Tim. 1. v. 4. stolidæ, nil nisi lites generantes, 2. Tim. 2. v. 23.

2. *In Politicis*, ut multi solent, qui officii & vocationis suæ metas transfiliunt, & Ecclesiastici cum sint, temerè se politicis immiscent, vel Politici cum sint, ministerii Ecclesiast. sacra præsumptuosè attrèctant. Sed quid hæc ad te, sequere tu me inquit Christus ad Petrum, unusquisq; prout vocatus est, contendat esse quietus & res suas agat, 1. Thess. 4. v. 11. qui ministerium habet, versetur in ministrando, qui docet in docendo, qui præest, in sollicitudine, Rom. 12. v. 7. 8. adde Sirac. exhortationem c. 3. v. 23.

3. *In Oeconomicis*. Nam in communi vitæ societate multi reperiuntur, qui de felicitate vel etiam infortunio proximi curiosè iudicant, & festucam in oculo fratris optimè vident, sed trabem in oculo proprio non considerant, Luc. 6. v. 41. Quid hoc ad te? Servus alienus stat vel cadit Domino suo, Rom. 14. v. 4. Considera te ipsum, ne & tu tenteris, unusquisque onus suum portabit, Gal. 6. v. 5.

III. *Ra-*

III. *Ratione Dei.* Duo enim vitia hîc in discipulis Christi notantur, quæ Deum respiciunt & maximè fugienda sunt.

Primum est *superficialis auscultatio*, quod non rectè percipiunt verba Christi sed obiter tantùm, & sine attentione debitâ loquentem audiunt. Hoc fit adhuc hodie. Plerique enim cum Israelitis nauseant super Evangelio, Num. 21. v. 5. & vel planè non audiunt, Ier. 6. v. 10. vel audiunt somnolenter, ut Eutyclus, Act. 20. v. 9. vel negligenter, ut discipuli in hodierno Evangelio, vel impœnitenter, ut auditores Ezechielis, c. 33. v. 31. Sed magnum hoc peccatum est. Proinde abudantius oportet nos observare ea quæ audimus. μήποτε παραρροῦμεν, Eb. 2. v. 1.

Alterum est, *verborum Christi depravatio.* Hypotheticè enim locutus erat Dominus. Si velim istum manere, donec veniam, quid ad te? Sed discipuli ex condi-

tionata faciunt absolutam, & indè colligunt, Iohannem non moriturum. Ita facilis est in errorem prolapsus, quando sensus verborum Christi genuinus non attenditur. Exempla sunt, Matth. 20. v. 21. Luc. 22. v. 24. Iohan. 6. v. 35. 52. & 60. sed v. 63. Christus se explicat, Matt. 16. v. 18. ubi non super Petrum, ut Pontificii putant, sed super petram Confessionis ipsius ædificaturum se promittit Ecclesiam, vid. Diet Anal. part. 3. p. 108. ubi multa alia exempla adducit. Ergò nolite verba Christi ἑρβλῆν, 2. Pet. 3. v. 16. sed hærete in litera:

Multos speciosa fefellit

Glossa: Dei verbo nitere tutus eris.

Hinc Christus Iohan. 8. v. 31. Si manseritis in sermone meo, verè discipuli mei eritis, & cognoscetis veritatem, & veritas liberabit vos.

Dominica post Nativitatem Domini

Evangelium Luc. 2. v. 31. 41.

Cum arca fœderis templo inferretur, Salomo congregavit Seniores Israel, qui concentu Musico solennitatem illam condecorabant, 2. Par. 5. v. 12.

Christus est vera arca fœderis, non legalis V. T. sed Evangelici, Jer. 31. v. 31. Eb. 7. v. 22. Hic cum offerretur in templo tanquam primogenitus, Simeon & Hanna seniores Israel concentus musicos instituerunt & alternatim, quod vox ἀνθωμολογῆν importat, Dei beneficia per missionem filii, humano generi præstata, deprædicant, sicut

hodiernum Evangelium testatur, quod tribus constat partibus.

I. est Prophetica Sim. benedictio.

II. Responsoria Hannæ Confessio.

III. Historica infantia Christi descriptio.

J. J.

EXEGESIS.

Johan. Fridericus Dax & Elector Saxoniz flavâ cruce in tergo notatus ex utero materno produit, de qua admirantibus pa-

C 3

renti